

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/98/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120403868
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Šabla
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6120403868.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Šablu a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, v spore žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. B. XXX, XXX XX E. E., právne zastúpený Právny dom – advokáti, s.r.o., so sídlom Dlhá 2, 974 05 Banská Bystrica, IČO: 36 857 793, proti žalovaným: 1/ F. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX/X, XXX XX E. E., právne zastúpený JUDr. Jankou Kmeťovou, advokátkou, so sídlom Advokátskej kancelárie Nad Plážou 17B, 974 01 Banská Bystrica, 2/ mal. C. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXXX/X, XXX XX E. E., právne zastúpená AK Piliar s.r.o., so sídlom Medený Hámor 11, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 52 915 816, v konaní o zaplatenie 6 572,80 €, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7C/1/2021 - 399 zo dňa 05. júna 2023 ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti voči žalovanému 1/ a v závislom IV. výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania p o t v r d z u j e.

II. Žalovanému 1/ náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie 6.050,- € voči žalovanej 2/ zastavil (I. výrok); žalobu vo zvyšnej časti voči žalovanému 1/ zamietol (II. výrok); žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej 2/ (III. výrok) a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky náhrady trov konania (IV. výrok).

2. Z nesporných skutkových tvrdení strán sporu a z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalobca a pôvodný žalovaný H. G., nar. XX.XX.XXXX boli odo dňa 09.09.2019 do dňa 24.12.2021 podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností evidovaných Okresným úradom Banská Bystrica, katastrálnym odborom, na LV č. XXX, pre katastrálne územie (ďalej aj „k.ú.“) D. H., a to rodinného domu súp. č. X postaveného na parcele CKN č. XXX/X, parcely CKN č. XXX/X – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 547 m², parcely CKN č. XXX/X – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 124 m² a parcely CKN č. XXX/X – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 65 m² (ďalej aj „spoločné nehnuteľnosti“), každý o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2. Ďalej mal súd prvej inštancie za preukázané, že prístupová cesta k predmetným nehnuteľnostiam vedie cez pozemok parcely CKN č. XXX/XX, ktorá bola v predmetnom období v bezpodielovom spoluvlastníctve pôvodného žalovaného a jeho bývalej manželky I. J.. Pôvodný žalovaný zomrel dňa XX.XX.XXXX a jeho právnymi nástupcami v konaní sa stali jeho deti (žalovaný 1/ a maloletá žalovaná 2/).

3. Medzi stranami bol sporný dôvod neužívania spoločných nehnuteľností žalobcom, keď žalobca tvrdil, že pôvodný žalovaný mu bezdôvodne neumožnil tieto užívať a žalovaný 1/ tvrdil, že nehnuteľnosti nemohol žalobca užívať pre existenciu právnej prekážky a to z dôvodu absencie práva prechodu a prejazdu žalobcu cez parcelu CKN č. XXX/XX, ktorej žalobca spoluvlastníkom nebol, avšak cez ktorú vedie jediná prístupová cesta k nehnuteľnostiam, ktorých bol žalobca spoluvlastníkom. Žalobca k právu prechodu a prejazdu cez predmetnú parcelu tvrdil, že mu súhlas udelila I. J. a tento súhlas tvorí prílohu ním predloženej notárskej zápisnice zo dňa 24.10.2019. Sporným medzi stranami tak bol právny základ ako aj výška uplatneného nároku, ktorú rozporoval pôvodný žalovaný aj žalovaný 1/ ako jeho právny nástupca.

4. V priebehu konania žalobca rozšíril pôvodne uplatňovaný nárok v sume 6 572,80 € na sumu 12 100,- € za obdobie od 09.09.2019 do 24.12.2021 a zároveň zoberal žalobu späť v časti o zaplatenie 6 050,- € vo vzťahu k žalovanej 2/ z dôvodu, že medzi nimi došlo k dohode o mimosúdnom urovaní sporu a žiadal konanie v tejto časti vo vzťahu k žalovanej 2/ zastaviť. Právny zástupca maloletej žalovanej 2/ so späťvzatím žaloby súhlasil, a preto súd prvej inštancie konanie o zaplatenie 6 050,- € voči žalovanej 2/ zastavil. Predmetom konania po čiastočnom späťvzatí žaloby zostalo zaplatenie sumy 6 050,- €, ktorú si žalobca uplatňoval voči žalovanému 1/ za obdobie od 09.09.2019 do 15.10.2021 a od 08.12.2021 do 24.12.2021.

5. Žalobcom uplatnený nárok titulom bezdôvodného obohatenia súd prvej inštancie prekvalifikoval na nárok na zaplatenie náhrady za užívanie nehnuteľností nad rozsah spoluvlastníckeho podielu druhým spoluvlastníkom (pôvodným žalovaným) vyplývajúci priamo z podielového spoluvlastníctva veci – z ustanovenia § 137 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platnom znení (ďalej aj „OZ“).

6. S poukazom na predmet sporu bolo podľa súdu prvej inštancie potrebné objasniť, či žalobca neužíval spoločné nehnuteľnosti v dôsledku ich užívania pôvodným žalovaným nad rozsah jeho spoluvlastníckeho podielu, čo je nevyhnutným predpokladom na vznik náhrady v prospech žalobcu. Nakoľko žalobca nemal vlastnícke právo k pozemku, cez ktorý vedie jediná prístupová cesta k nehnuteľnostiam v podielovom spoluvlastníctve, súd prvej inštancie sa zaoberal otázkou, či mohla I. J. sama udeliť žalobcovi právo prechodu a prejazdu cez prístupovú cestu podľa § 145 ods. 1 OZ a formou tohto súhlasu. Súd prvej inštancie z predloženej listiny nazvanej ako „súhlas s užívaním vecí“ zo dňa 10.09.2019 zistil, že prejav vôle I. J. vyjadrený v tomto právnom úkone smeroval k umožneniu užívania a prechodu cez predmetný pozemok v prospech žalobcu, aby vedel užívať nehnuteľnosti, ktoré nadobudol kúpnu zmluvou zo dňa 30.08.2019. Prejav vôle zachytený v uvedenej listine tak, ako vyplýval z obsahu listiny potvrdila I. J. vo svojej výpovedi v konaní a potvrdil ho aj žalobca, ktorému bol prejav vôle určený.

7. Súd prvej inštancie sa zaoberal otázkou, o aký právny úkon by v danom prípade podľa jeho obsahu mohlo ísť, pričom dospel k záveru, že podstatou právneho úkonu bolo obmedzenie práv vlastníkov pozemku na časovo neobmedzenú dobu tento pozemok užívať v prospech žalobcu tak, že (obidvaja) bezpodieloví spoluvlastníci mali byť povinní strieť užívanie pozemku a prechod po pozemku tretími osobami. Skutočným obsahom prejavu vôle I. J. a teda reálnym obsahom právneho úkonu bolo zriadenie práva v prospech tretej osoby využívať úžitkovú hodnotu veci, ktoré zodpovedalo zriadeniu vecného bremena v prospech žalobcu.

8. Súd prvej inštancie dal do pozornosti, že právne úkony ktorými sa vykonáva dispozícia spoločnou nehnuteľnosťou manželov alebo ktorými sa obmedzuje vlastnícke právo k spoločnej nehnuteľnosti manželov, iba jedným z manželov, nie je možné považovať za bežnú vec podľa § 145 ods. 1 OZ, ktorú je možné vybaviť jedným z manželov. S takým postupom jedného z manželov by sa dalo súhlasiť iba v prípade, ak by išlo o súhlas s jednorazovým prechodom alebo prejazdom cez spoločný pozemok (napr. návšteva), nie však s časovo neobmedzeným obmedzením vlastníckeho práva obidvoch manželov. S poukazom na uvedené by bolo možné súhlas s užívaním veci zo dňa 10.09.2019 považovať za neplatný právny úkon už podľa § 145 ods. 1 OZ v spojení s § 40a OZ Relatívna neplatnosť právneho úkonu však spočíva na vyvrátiteľnej právnej domnienke platnosti právneho úkonu, kým sa neplatnosti nedovolá oprávnená osoba. Pôvodný žalovaný sa za svojho života vo svojej procesnej obrane relatívnej neplatnosti právneho úkonu nedovolával a to ani jeho právni nástupcovia.

9. Súd prvej inštancie sa však na námietku žalovaného 1/, ako aj ex offo, zaoberal absolútnou neplatnosťou právneho úkonu - súhlasu s užívaním nehnuteľnosti zo dňa 10.09.2019. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že právny úkon, ktorého účelom bolo zriadenie vecného bremena v rozpore so zákonom, a to s ustanoveniami § 151n a nasl. OZ (iba jedným zo spoluvlastníkov a vo forme, ktorú zákon nepripúšťa) je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 OZ Rovnako je absolútne neplatným aj právny úkon, u ktorého zákon vyžaduje písomnú formu (§ 46 ods. 1 OZ), pričom ani tá nebola v danom prípade dodržaná. Súd prvej inštancie považoval predmetný právny úkon za neplatný aj pre obchádzanie zákona tým, že I. J. použila na dosiahnutie cieľa (poskytnutie práva prechodu cez nehnuteľnosť tretej osobe) taký prostriedok, ktorý síce zákon výslovne nezakazoval, ale sa pričil zmyslu a účelu zákona. S poukazom na individuálne okolnosti prípadu považoval súd prvej inštancie súhlas I. J. aj za konanie v rozpore s dobrými mravmi. I. J. predmetný úkon urobila počas prebiehajúceho súdneho konania o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ktoré sama iniciovala, avšak na jeho ukončenie nepočkala, a odpredala svoj spoluvlastnícky podiel žalobcovi. Sporný úkon urobila v krátkej dobe po rozvode manželstva, pričom však nepodala návrh na súd na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Práve naopak, urobila jednostranný právny úkon týkajúci sa spoločnej nehnuteľnosti, pričom okolnosti veci nasvedčujú tomu, že pôvodný žalovaný o tomto jej úkone nemal ani len vedomosť. S pôvodným žalovaným boli pritom v tom čase už rozvedení a teda nešlo o právny úkon medzi manželmi, počas trvania manželstva.

10. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie vyhodnotil právny úkon I. J. ako absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 OZ, poukázal na to, že žalobca nemohol objektívne užívať nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve jeho a pôvodného žalovaného, práve z dôvodu, že k spoločným nehnuteľnostiam nemal zabezpečený prístup, o čom musel mať vedomosť už v čase, kedy spoluvlastnícky podiel k predmetným nehnuteľnostiam kúpil. Na strane žalobcu tak existovala objektívna prekážka v užívaní spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnostiam a teda nemohol mu vzniknúť nárok z titulu neužívania spoluvlastníckeho podielu tým, že ho nad rámec svojho podielu užíval pôvodný žalovaný. Až v prípade ak by mal žalobca prístup k nehnuteľnostiam v podielovom spoluvlastníctve, až potom by nastupovala zodpovednosť druhého spoluvlastníka spoločných nehnuteľností za to, že tieto užíval nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu, za predpokladu, že by bol takýto väčší rozsah jeho užívania nehnuteľností v konaní preukázaný. Rozsah užívania nehnuteľností pôvodným žalovaným nad rámec jeho spoluvlastníckeho podielu pritom v konaní žalobca nepreukázal žiadnym dôkazom a ani nenavrhol vykonať žiadny dôkaz na preukázanie tejto skutočnosti. Sám žalobca sa vyjadril, že nevedel, v akom rozsahu pôvodný žalovaný nehnuteľnosti užíval, pričom pokiaľ ide o rodinný dom uviedol, že iba predpokladal, že ho pôvodný žalovaný užíval v celom rozsahu a pokiaľ ide o pozemky okolo domu, k týmto nevedel uviesť, či ich vôbec pôvodný žalovaný užíval. Žalobca tak dôkazné bremeno k týmto svojim skutkovým tvrdeniam neunesol, pričom pokiaľ ide o pozemky okolo rodinného domu, k ich užívaniu absentovali v konaní aj akékoľvek tvrdenia žalobcu. Vzhľadom na uvedené dospel súd prvej inštancie k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná, a preto ju zamietol.

11. Záverom súd prvej inštancie skonštatoval, že podľa vyjadrení žalobcu v priebehu konania bol jeho nárok splnený v časti 6 465,04 € v októbri 2022, keď tvrdil, že so zákonnou zástupkyňou žalovanej 2/ došlo k dohode o urovnaní záväzku vo veci nároku za užívanie nehnuteľnosti nad rozsah podielu poručiteľa v období od 16.10.2020 do 24.12.2021 vo výške 6 465,04 €, čo potvrdila vo svojej výpovedi aj zákonná zástupkyňa žalovanej 2/. Podaním doručeným súdu dňa 22.03.2023 žalobca napriek tomu rozšíril žalobu na sumu 12 100,- € a následne v podaní doručenom súdu dňa 11.05.2023 vzal žalobu späť v časti o zaplatenie 6 050,- € vo vzťahu k žalovanej 2/ s tým, že medzi nimi došlo dňa 11.04.2023 k dohode o mimosúdnom urovnaní sporu. Žiadal v konaní pokračovať tak, že od žalovaného 1/ žiadal zaplatiť sumu 6 050,- € za obdobie od 09.09.2019 do 15.10.2021 a od 08.12.2021 do 24.12.2021. Súd prvej inštancie poukázal na to, že síce v obsahu dohody o urovnaní zo dňa 11.04.2023 bolo uvedené, že k predchádzajúcej dohode o urovnaní nemalo dôjsť, avšak v skutkových tvrdeniach žalobcu sa táto skutočnosť vyplývajúca z dôkazu nevyskytla a v kontexte toho, že I. J. na pojednávaní dňa 23.03.2023 uhradenie sumy z prvej dohody o urovnaní potvrdila, zmenu v tvrdeniach žalobcu vyhodnotil súd prvej inštancie tak, že žalobca si dotváral skutkový stav v priebehu konania podľa skutočností, ktoré vychádzali najavo, čo nebolo možné akceptovať ako dôveryhodné, a preto nárok žalobcu aj v prípade ak by bol dôvodne uplatnený, zanikol jeho splnením žalovanou 2/ v celom rozsahu v priebehu konania dvomi úhradami, ktoré žalovaná 2/ nerozporovala. Došlo tak k plneniu sumy 12 515,04 € (6 465,04 € + 6 050,- €).

12. Vzhľadom na zamietnutie žaloby z vyššie uvedených dôvodov sa súd prvej inštancie ďalej nezaoberal argumentáciou sporových strán ohľadom rozsahu užívania spoločných nehnuteľností, výškou náhrady ani námietkou premĺčania vznesenou žalovaným 1/ vo vzťahu k časti obdobia, za ktoré žalobca požadoval od neho náhradu za neužívanie spoluvlastníckeho podielu.

13. O náhrade trov konania vo vzťahu k žalovanému 1/ rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v platnom znení (ďalej aj „CSP“) v spojení s § 262 ods. 1 CSP vzhľadom na plný úspech žalovaného 1/ v konaní. Vo vzťahu k žalovanej 2/ rozhodol súd prvej inštancie s poukazom na zásadu procesnej zodpovednosti za zavinenie, keď skonštatoval, že žalobca zbral žalobu späť v časti o zaplatenie sumy 6.050,- € vo vzťahu k žalovanej 2/ z dôvodu, že mu žalovaná 2/ uvedenú sumu uhradila a to po podaní žaloby, teda pod tlakom súdneho konania, a preto zastavenie konania bolo potrebné pripočítal do úspechu žalobcu. Žalobca sa však v konaní výslovne vyjadril, že si náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanej 2/ neuplatňuje, a preto mu súd prvej inštancie nárok na náhradu trov konania voči žalovanej 2/ nepriznal.

14. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v II. a IV. výroku podal v zákonnej lehote prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie žalobca. Rozhodnutie súdu prvej inštancie označil za nesprávne z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. e), f), g) a h) CSP, t.j. z dôvodov, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

15. Žalobca uviedol, že nemal záujem na uzatvorení zmluvy o zriadení vecného bremena a výklad súdu prvej inštancie v tomto smere je právne neudržateľný a extrémne formalistický. Z právneho úkonu I. J. vyplýva len spôsob nakladania a užívania so svojím majetkom. Súhlas s prechodom nebol daný neobmedzene, ale len v čase nutnom na užívanie a prechod cez parcelu tak, aby sa žalobca dostal k rodinnému domu vo svojom spoluvlastníctve. Uvedeným súhlasom tiež nebolo nad rámec bežných vecí zasahované do práv druhého z manželov.

16. Pôvodný žalovaný námietku neplatnosti udeleného súhlasu v podanom odpore voči platobnému rozkazu nevzniesol, čím došlo k porušeniu zásady koncentrácie konania, pričom túto informáciu mal už od 24.10.2019, čo by bolo preukázané navrhovaným výsluchom svedkov a zabezpečením rozhodnutia o priestupku, ktoré neboli súdom prvej inštancie vykonané.

17. Žalobca mal za to, že udelený súhlas má charakter bežnej veci, nakoľko výkladom súdu prvej inštancie by došlo k extrémnej situácii, že na akýkoľvek prechod cez uvedenú parcelu treťou osobou by bol potrebný súhlas bývalej manželky, aj keď rodinný dom užíval výhradne pôvodný žalovaný. Uvedený výklad tiež spôsobuje nerovnovážnosť užívacieho práva medzi jednotlivými subjektmi, nakoľko zvýhodňuje len pôvodného žalovaného.

18. Žalobca sa nestotožnil ani s názorom súdu prvej inštancie, ktorý nepodanie návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov považoval za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Bývalá manželka pôvodného žalovaného nemala záujem o žiadny súdny spor, a preto návrh ani nepodávala. Takúto žalobu mohol podať aj pôvodný žalovaný. Aj argumentácia vytvárania finančného tlaku na pôvodného žalovaného je len domnienkou zo strany súdu prvej inštancie. Vlastnícke právo pôvodného žalovaného sa vo vzťahu k podielu na rodinnom dome nemenilo a skutočnosť, že jeho bývalá manželka len nakladala so svojím majetkom v súlade so zákonom nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi.

19. Žalobca tiež poukázal tiež na ustanovenie § 151o ods. 3 OZ a uviedol, že v súlade s predmetným ustanovením by žalobcovi vznikol nárok na prístup k nehnuteľnosti, nakoľko boli splnené obe zákonné podmienky zriadenia vecného bremena, a to že prístup vlastníka k stavbe nie je možné zabezpečiť inak a vlastník stavby nie je zároveň vlastníkom príslušného pozemku. Uvedené ustanovenie by bolo možné použiť keby nedošlo k dohode o prechode cez sporný pozemok, ktorú predstavuje platný súhlas, pričom súhlas s prechodom nebol sporný až kým ho nevyvrátil súd prvej inštancie. V súčasnosti je tento postup už bezpredmetný pretože žalobca sa stal spoluvlastníkom nehnuteľnosti, cez ktorú sa prechádza

k rodinnému domu. Ak bol nárok žalobcu uplatnený včas, neskoršie iniciovanie konania o zriadenie vecného bremena nemení už uplatnený nárok v predmetnom konaní.

20. Súd prvej inštancie tiež mylne uviedol, že žalobca nepreukázal, že pôvodný žalovaný užíval nehnuteľnosti nad rámec jeho spoluvlastníckeho podielu. Táto skutočnosť nebola v konaní ani sporná, keďže pôvodný žalovaný v e-mailovej komunikácii priloženej k žalobe tvrdil, že nehnuteľnosti užíva. Pôvodný žalovaný bránil svojimi úkonmi druhému podielovému spoluvlastníkovi v užívaní jeho nehnuteľností a užíval ich výhradne pôvodný žalovaný, čo vyplýva nielen z predloženého dôkazu, ale aj nevykonaného dôkazu – vypočutia svedkov pri úkone z 24.10.2019. Nárok žalobcu teda vyplýva z ustanovenia § 137 OZ v spojení s § 123 OZ, keďže v konaní bolo preukázané, že v rozhodnom čase užíval nehnuteľnosť len pôvodný žalovaný, tento náhradu vo forme peňažného plnenia žalobcovi neposkytol, pričom vykonával úkony brániace užívaniu nehnuteľnosti žalobcom.

21. Žalobca sa tiež nestotožnil s úvahou súdu prvej inštancie v bode 90. odôvodnenia rozsudku a zdôraznil, že v čase vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie nedošlo k žiadnemu plneniu zo strany žalovanej 2/, ku ktorému dôjde až po predložení právoplatného rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým bude konanie voči žalovanej 2/ zastavené.

22. Na záver žalobca zhrnul, že existoval platný súhlas na prechod k nehnuteľnosti v spoluvlastníctve, ktorú využíval výlučne žalovaný, ktorý žalobcovi vo výkone jeho vlastníckeho práva preukázateľne bránil a v prípade ak by aj takýto súhlas nebol daný, vzniká v súlade s judikatúrou a postupom podľa § 151o ods. 3 OZ nárok na zriadenie vecného bremena. Prístup k nehnuteľnosti by tak bol zabezpečený či s uvedeným súhlasom, alebo uvedeným postupom aj bez neho, čím je nárok žalobcu opodstatnený.

23. Vzhľadom na uvedené žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v II. a IV. výroku zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

24. Žalovaný 1/ sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

25. Krajský súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobcu podľa § 34 ods. 1 CSP po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, len v rozsahu odvolania podľa § 379 CSP, z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 CSP a mimo nich v rozsahu väd týkajúcich sa procesných podmienok podľa § 380 ods. 2 CSP, ktoré vady nezistil, dospel k názoru, že rozsudok súdu prvej inštancie je v II. výroku vo veci samej, ako aj závislom IV. výroku o nároku strán sporu na náhradu trov konania vecne správny a je potrebné ho v tomto rozsahu podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

26. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

27. Odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

28. Z obsahu spisu a odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie je zrejmé, že predmetom sporu je nárok žalobcu ako podielového spoluvlastníka (v podiele 1/2) nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, pre k. ú. D. H., a to rodinného domu súp. č. X postaveného na parcele CKN č. XXX/X, parcely CKN č. XXX/X – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 547 m², parcely CKN č. XXX/X – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 124 m² a parcely CKN č. XXX/X – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 65 m², na náhradu za to, že pôvodný žalovaný ako podielový spoluvlastník predmetných nehnuteľností (taktiež v podiele 1/2) nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu užíval sám predmetné nehnuteľnosti, pričom žalobcovi bránil v ich využívaní a to v období od 09.09.2019 do 24.12.2021 (po zmene žaloby). Po čiastočnom späťvzati žaloby voči žalovanej 2/ (voči ktorej bolo konanie zastavené a tento výrok aj so závislým výrokom o trovách konania vo vzťahu k žalovanej 2/ nadobudol právoplatnosť), zostal predmetom konania nárok žalobcu na zaplatenie sumy 6 050,- € voči žalovanému 1/ za obdobie od 09.09.2019 do 15.10.2021 a od 08.12.2021 do 24.12.2021.

29. Právo užívať vec, ktorá patrí vlastníčkovi (§ 130 ods. 1 OZ), prislúcha pri podielovom spoluvlastníctve všetkým spoluvlastníkom spoločne a mierou oprávnení každého z nich je jeho spoluvlastnícky podiel (§ 137 ods. 1 OZ). Záver o užívaní predmetu podielového spoluvlastníctva nad rámec spoluvlastníckeho

podielu a s tým spojená povinnosť poskytnutia náhrady v rozsahu nadužívania spoluvlastníckeho podielu druhého spoluvlastníka predpokladá, že niektorý zo spoluvlastníkov užíva spoločnú vec výlučne sám, či už fyzickým faktickým užívaním a zároveň bráni v užívaní druhému spoluvlastníkovi. Len v takomto prípade sa spoluvlastník užívajúci spoločnú vec nad rozsah spoluvlastníckeho podielu podieľa na prisvojovaní si užítkovej hodnoty veci vo väčšej miere, než zodpovedá jeho podielu. Nárok spoluvlastníka na náhradu za neužívanie spoločnej veci v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu je samostatným nárokom vyplývajúcim z ustanovenia § 137 ods. 1 OZ v spojení s § 139 ods. 2 OZ. Predpokladom úspešného domáhania sa peňažnej náhrady je preukázanie, že v rozhodujúcom období existovalo podielové spoluvlastníctvo k veci; podielový spoluvlastník neužíval vec v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu a neužívanie veci v rozsahu spoluvlastníckeho podielu je dôsledkom jej užívania iným spoluvlastníkom nad rozsah jeho spoluvlastníckeho podielu, resp. bránením druhému spoluvlastníkovi v jeho užívaní v rozpore s dohodou o hospodárení s vecou, resp. rozhodnutím súdu.

30. V rámci dokazovania platí zásada, že každá strana musí uniesť dôkazné bremeno ohľadom svojho tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na stranách sporu a strana, ktorá neoznačila dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Dôkazné bremeno možno charakterizovať ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania, pričom dôsledkom toho, že tvrdenie nie je preukázané, je pre stranu nepriaznivé rozhodnutie (viď napríklad uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/217/2007 zo dňa 27.07.2009). Dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností leží na tej strane sporu, ktorá z ich existencie vyvodzuje pre seba priaznivé dôsledky, ide teda o tú stranu sporu, ktorá existenciu takýchto skutočností tvrdí (viď napríklad uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 38/2015 zo dňa 21.01.2015).

31. Žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie ako aj v odvolacom konaní tvrdil, že sporné nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve užíval výlučne pôvodný žalovaný, pričom tento žalobcovi v užívaní predmetu podielového spoluvlastníctva bránil. Nakoľko je povinnosťou žalobcu preukázať skutočnosti, na základe ktorých mu má jeho právo patriť, dôkazné bremeno preukázania toho, že žalobcovi nebolo umožnené užívanie predmetu podielového spoluvlastníctva v časti jeho spoluvlastníckeho podielu, t.j. že pôvodný žalovaný žalobcovi bránil vo využívaní jeho vlastníckeho práva, prináležalo v tomto prípade žalobcovi. Žalobca na preukázanie svojho tvrdenia, že mu malo byť bránené v užívaní nehnuteľností zo strany pôvodného žalovaného doložil „Výzvu na sprístupnenie nehnuteľností“ zo dňa 22.10.2019 (č.l. 16 spisu), ktorou žiadal od pôvodného žalovaného sprístupnenie nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, pre k.ú. D. H. dňom 24.10.2019 a tiež Notársku zápisnicu N 231/2019, NZ 35959/2019, NCRIs 36803/2019 o osvedčení právne významnej skutočnosti (č.l. 24 – 25 spisu), z ktorej je zrejmé, že dňa 24.10.2019 sa žalobca pokúsil vstúpiť na nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve a to tak, že mechanicky otvoril bránu na parcele CKN č. XXX/XX (vtedy v bezpodielovom spoluvlastníctve pôvodného žalovaného a I. J.) a cez túto vstúpil na parcelu CKN č. XXX/X (v podielovom spoluvlastníctve strán sporu), na ktorej stojí stavba rodinného domu so súpisným číslom X (tiež v podielovom spoluvlastníctve strán sporu); žalobca sa pokúsil odomknúť vchodové dvere ako aj spodné vchodové dvere rodinného domu, pričom kľúč sa mu ani v jedných dverách nepodarilo otočiť, na klopanie a zvonenie nikto nereagoval. Aj z uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici zo dňa 03.03.2020, ktorým bolo odmietnuté trestné oznámenie A. B. C. (žalobcu), ako aj z uznesenia Okresnej prokuratúry Banská Bystrica o zamietnutí sťažnosti podanej pôvodným žalovaným ako poškodeným proti uzneseniu vyšetrovateľa PZ, ktorým zastavil trestné stíhanie vedené pre prečin porušovania domovej slobody zo dňa 19.08.2020, je zrejmé, že žalobca mal prístup na pozemky, ktoré mal v podielovom spoluvlastníctve, keď na pozemku parcely CKN č. XXX/X odstavil svoje motorové vozidlo a to tak, že preskočil vjazdovú posuvnú bránu s elektrickým pohonom, znefunkčnil pohon na bráne a bránu odtlačil, čím sa dostal na pozemok. Z predmetných dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie však podľa názoru odvolacieho súdu ešte nie je možné automaticky vyvodiť záver, že žalobcovi bolo bránené predmetné nehnuteľnosti užívať, ale len to, že mu pôvodný žalovaný bránil vo vstupe do rodinného domu (na pozemky sa žalobca vedel dostať, aj keď odvolací súd uznáva, že až po prekonaní prekážky – vstupnej brány na pozemku nepatriacom do podielového spoluvlastníctva).

32. Z hľadiska posúdenia otázky, či pôvodný žalovaný bránil žalobcovi v užívaní nehnuteľností je podstatné aj to, za akým účelom sa podielový spoluvlastník domáhal vstupe na pozemky a do rodinného domu v podielovom spoluvlastníctve. Z výsluchu žalobcu na pojednávaní konanom dňa 23.03.2023 vyplynulo, že on osobne o užívanie v skutočnosti nemal záujem, nehnuteľnosti kupoval ako investičnú

príležitosť v rámci jeho podnikateľskej činnosti, v rámci jeho podnikateľských aktivít toto nie je ojedinelý prípad. Chcel nehnuteľnosti prenajímať, teda nechať do užívania tretej osobe (nájomcovi), nakoľko podľa jeho názoru sa rodinný dom dá rozdeliť po poschodiach. Neriešil pri kúpe, či na uzatvorenie nájomnej zmluvy je potrebný aj súhlas druhého spoluvlastníka, uzatvorenie nájomnej zmluvy by riešil s právnikom. Taktiež mal do budúcnosti záujem odkúpiť aj druhý spoluvlastnícky podiel. Uviedol len ako hypotézu, že nevylučuje, že by sa chcel do nehnuteľnosti nasťahovať. Z celkového kontextu jeho výsluchu však vyplýva, že reálne túto možnosť nezvažoval, uvažoval len o prípadnom stavebnotechnickom riešení rozdelenia rodinného domu na samostatné poschodia, samostatné bytové jednotky, čo je podľa názoru odvolacieho súdu prejavom zložky (spolu)vlastníckeho práva s vecou nakladať, nie vec užívať. Taktiež prenajatie veci tretej osobe je nakladaním s vecou v právnom slova zmysle, nie užívaním veci. Z tohto výsluchu teda možno vyvodiť, že žalobca sa síce domáhal vstupu na, resp. do nehnuteľností patriacich do podielového spoluvlastníctva, avšak nie za účelom ich užívania, preto vyššie uvedené dôkazy nepostačovali na preukázanie, že by mu žalovaný bránil v užívaní nehnuteľností. Možno nanajvýš uvažovať o bránení vo vstupe najmä do rodinného domu, či v nakladaní s touto spoločnou nehnuteľnosťou, nie však o peňažnej náhrade v dôsledku bránenia v užívaní spoločnej veci. Je pritom legitímnym právom podielového spoluvlastníka v rámci rozhodovania o hospodárení so spoločnou vecou nesúhlasiť s nakladaním so spoločnou nehnuteľnosťou vo forme jej stavebných úprav, či prenájmu hoc aj len jej časti navrhovaným druhým spoluvlastníkom. Ani prípadný navrhovaný výsluch svedkov k udalosti zo dňa 24.10.2019 by na vyššie uvedenom nič nezmenil.

33. Vzhľadom na vyššie uvedené má odvolací súd za to, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno, ktorým by preukázal, že nemohol užívať nehnuteľnosti vedené na LV č. XXX, pre k.ú. D. H. v podielovom spoluvlastníctve s pôvodným žalovaným, resp. že by pôvodný žalovaný žalobcovi bránil v užívaní jeho spoluvlastníckeho podielu v rozhodnom období.

34. Podporne pokiaľ ide o rozsah užívania nehnuteľností pôvodným žalovaným, odvolací súd v tomto smere považuje za potrebné poukázať na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/184/2010 zo dňa 27.10.2010, v zmysle ktorého nevyhnutným predpokladom nároku spoluvlastníka na náhradu za neužívanie spoločnej veci v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu je užívanie tejto veci druhým spoluvlastníkom nad rozsah jeho spoluvlastníckeho podielu; neužívanie veci v rozsahu spoluvlastníckeho podielu spoluvlastníkom musí byť dôsledkom jej užívania druhým spoluvlastníkom nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu. Rozsah užívania spoločnej veci vyplýva buď z dohody spoluvlastníkov (jej súčasťou môže byť aj dohoda o bezplatnom užívaní celej veci alebo jej časti), z rozhodnutia väčšinového spoluvlastníka, alebo z existujúceho faktického stavu. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na výpoveď svedkyne I. J. (bývalej spoluvlastníčky nehnuteľností, ktorej spoluvlastnícky podiel nadobudol žalobca) na pojednávaní konanom dňa 23.03.2023, v rámci ktorej uviedla, že v čase predaja podielu k nehnuteľnostiam neexistovala medzi ňou a pôvodným žalovaným dohoda o užívaní nehnuteľností. Ďalej uviedla, že spoločnú nehnuteľnosť (domácnosť) opustila v roku 2018 počas trvania manželstva, nemala už v skutočnosti ďalej záujem nehnuteľnosti užívať, len zobrať si so spoločnej domácnosti jej osobné veci, v podstate len za tým účelom sa chcela dostať do domu. Totiž na otázku právnej zástupkyne žalovaného 1/, akým spôsobom chcela svedkyňa nehnuteľnosť užívať, keď odišla zo spoločnej domácnosti táto uviedla, že chcela si z nehnuteľnosti zobrať svoje huteľné veci. V tomto kontexte treba podľa názoru odvolacieho súdu chápať aj jej výpoveď, že chcela spočiatku riešiť s pôvodným žalovaným, aby jej nahradil škodu za to, že jej neumožnil nehnuteľnosť (dom) užívať (neuviedla, že by sa nevedela dostať aj na priľahlé pozemky, len že sa nevedela dostať do domu), pod touto škodou tak možno chápať náhradu hodnoty vecí, ktoré mala v dome, nie peňažnú náhradu za neužívanie domu v rozsahu prináležiacom na jej spoluvlastnícky podiel. Možno teda uzavrieť, že z faktického stavu, ktorý nastal po opustení spoločnej domácnosti svedkyňou vyplývalo, že nehnuteľnosti patriace do podielového spoluvlastníctva užíval pôvodný žalovaný, svedkyňa nemala záujem nehnuteľnosti naďalej užívať, ani požadovať peňažnú náhradu za neužívanie nehnuteľností, teda žalovaný ich užíval bezodplatne, medzi ním a svedkyňou nebola ani dohoda o hospodárení so spoločnými nehnuteľnosťami, z ktorej by bolo možné vyvodiť nárok svedkyne na peňažnú náhradu, táto chcela vstúpiť do domu len za účelom prevzatia jej osobných vecí. Po nadobudnutí spoluvlastníckeho podielu žalobcom nemožno konštatovať faktický stav, ktorý by založil spôsob užívania nehnuteľností po prevode podielu vzhľadom na nezhodu ohľadne ich užívania vyplývajúcu z e-mailovej komunikácie žalobcu a pôvodného žalovaného, teda zo strany žalobcu nedošlo k akceptácii predchádzajúceho faktického stavu, zároveň medzi ním a pôvodným žalovaným nedošlo ani k dohode o spôsobe užívania, z ktorej by vyplývalo, že obaja sa dohodli na spoločnom užívaní nehnuteľností, resp. na rozdelení

ich užívania podľa častí alebo na tom, že nehnuteľnosti bude užívať výlučne pôvodný žalovaný s povinnosťou peňažnej náhrady pre žalobcu zodpovedajúcej jeho spoluvlastníckemu podielu.

35. Ohľadne záveru žalobcu, že z e-mailovej komunikácie medzi žalobcom a pôvodným žalovaným doloženej k žalobe ako i z vyjadrení pôvodného žalovaného v odpore, má vyplývať skutočnosť, že pôvodný žalovaný užíval predmet podielového spoluvlastníctva nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu, odvolací súd konštatuje, že z týchto je zrejmé len tvrdenie pôvodného žalovaného, že tieto nehnuteľnosti užíva, avšak nie v akom rozsahu, na základe čoho nie je možné dospieť k záveru o nadužívaní predmetu podielového spoluvlastníctva pôvodným žalovaným. Okrem toho sám žalobca pri jeho výsluchu na otázku súdu prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 23.03.2023, či mal vedomosť o tom, v akom rozsahu túto nehnuteľnosť užíval pôvodný žalovaný uviedol: „neviem v akom rozsahu užíval túto nehnuteľnosť pôvodný žalovaný, či užíval všetky miestnosti alebo nie. Taktiež neviem, akým spôsobom bol užívaný pozemok, avšak mám za to, že pozemok je súčasťou domu a predpokladám teda, že pôvodný žalovaný užíval aj tento pozemok. Jemu osobne užívanie tejto nehnuteľnosti umožnené nebolo. Ani žiadnej časti tejto nehnuteľnosti.“.

36. Odvolací súd v nadväznosti na vyššie uvedené uvádza, že spoluvlastnícky podiel vyjadruje rozsah, v akom jednotliví spoluvlastníci vykonávajú a podieľajú sa na inak zhodných právach a povinnostiach, ktoré im vyplývajú z vlastníctva spoločnej veci. V prípade podielových spoluvlastníkov ide o tzv. ideálny podiel na spoločnej veci, nie o reálne vymedzenie vzťahujúce sa k určitej časti spoločnej veci. Aby však tieto práva vyplývajúce zo spoluvlastníctva mohli byť realizované, zákon ustanovuje, ako sa pri pluralite vlastníkov jednej a tej istej veci prejavuje veľkosť podielu jednotlivých spoluvlastníkov na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoločného vlastníctva k veci a zároveň určuje spôsob, pomocou ktorého sa vytvára vôľa spoluvlastníkov hospodáriť so spoločnou vecou. Vznikom podielového spoluvlastníctva vznikajú medzi spoluvlastníkmi nielen vecnoprávne, ale aj záväzkové vzťahy. Tieto sa týkajú najmä správy predmetu spoluvlastníctva a spôsobu hospodárenia so spoločnou vecou alebo môžu byť založené na základe osobitnej dohody medzi spoluvlastníkmi. Hoci pojem hospodárenie so spoločnou vecou nemá legálnu definíciu, môžeme ním rozumieť všetky úkony, ktoré sa týkajú ekonomickej stránky celej spoločnej veci, ktoré spoločnú vec udržiavajú, opravujú, menia, zhodnocujú (či znehodnocujú), odstraňujú, rušia či likvidujú. Hospodárením so spoločnou vecou podľa ustanovenia § 139 ods. 2 OZ sa rozumie tiež užívanie spoločnej nehnuteľnosti. Pri úprave spoločného užívania veci prichádzajú do úvahy základné možnosti, ktorými sú najmä spoločné užívanie veci, rozdelenie užívania veci tak, že jednotliví spoluvlastníci budú užívať určité im vyčlenené časti spoločnej veci, jeden zo spoluvlastníkov bude užívať celú vec a ostatní dostanú náhradu (spravidla peňažnú) alebo všetci spoluvlastníci budú vec užívať striedavo v určitých časových obdobiach. Prioritu pri riešení vzájomných vzťahov medzi spoluvlastníkmi má dohoda spoluvlastníkov, ktorá je neformálnym právnym úkonom, účastníkmi ktorého musia byť všetci spoluvlastníci. V prípade, ak sa medzi spoluvlastníkmi nedosiahne pri rozhodovaní o hospodárení so spoločnou vecou väčšina počítaná podľa výšky spoluvlastníckych podielov, resp. dohoda, rozhodne o spôsobe užívania spoločnej veci súd (§ 139 ods. 2 veta druhá OZ). Vychádzajúc z tohto ustanovenia má rozhodnutie súdu konštitutívny charakter a jeho zmyslom je vyriešenie konkrétnej nezhody medzi spoluvlastníkmi o hospodárení so spoločnou vecou. To znamená, že z hľadiska hmotného práva je rozhodnutie súdu právnou skutočnosťou, s ktorou je spojený vznik, zmena alebo zánik hmotnoprávneho vzťahu s účinkami ex nunc, pretože až na jeho základe nastane žiadaná zmena právneho vzťahu. Zmyslom rozhodnutia vydaného v režime § 139 ods. 2 OZ je umožniť súdu voľbu takého riešenia vo vzťahu ku konkrétnej nezhode v hospodárení, ktoré vyrieši vzniknutý spor medzi spoluvlastníkmi, ktorý neboli samotní spoluvlastníci schopní vyriešiť dohodou alebo princípom majority.

37. Vzhľadom k tomu, že sú podiely pri podielovom spoluvlastníctve ideálne, teda žiadny zo spoluvlastníkov nemá reálne vyčlenenú časť veci a každý má spoluvlastnícky podiel vo svojom rozsahu k celej veci, zastáva odvolací súd tiež názor, že pokiaľ podieloví spoluvlastníci nemali užívanie nehnuteľností fakticky vymedzené, t.j. ktorý bude v akej časti (v rámci rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu alebo na základe dohody aj v inom rozsahu) predmet podielového spoluvlastníctva užívať, nebolo možné ani určiť (t.j. žalobca nemohol ani reálne vedieť), či pôvodný žalovaný svoj spoluvlastnícky podiel nadužíval alebo nie. Bolo na stranách sporu, aby sa na vzájomnom užívaní predmetu spoluvlastníctva (spôsobu hospodárenia s predmetom spoluvlastníctva) dohodli, a pokiaľ k takejto dohode nevedeli dospieť, podať návrh na súd na rozhodnutie o spôsobe užívania predmetu podielového spoluvlastníctva. Rozhodnutie súdu o spôsobe užívania spoločných nehnuteľností je v tomto prípade

konštitutívnym rozhodnutím a iba v prípade ak by na základe tohto rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 139 ods. 2 OZ bolo preukázané, že pôvodný žalovaný užíval predmet spoluvlastníctva nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu, mohol by žalobca z neho odvodzovať svoj nárok a žiadať náhradu v tomto smere. Uvedené by platilo rovnako v prípade, že by sa podieloví spoluvlastníci na úprave spoločného užívania veci dohodli. Podporne odvolací súd v tomto smere poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cz 54/79, v zmysle ktorého „ak jeden zo spoluvlastníkov, v rozpore s dohodou a proti vôli ostatných spoluvlastníkov, sám užíva predmet spoluvlastníctva, musí ostatným spoluvlastníkom poskytnúť náhradu. Náhrada sa v takom prípade stanoví odo dňa, keď došlo k porušeniu dohody, ktorá predtým upravovala spoločné užívanie nehnuteľnosti.“ Nakoľko v tomto prípade vo vzťahu k užívaniu predmetných nehnuteľností absentoval faktický stav užívania dlhodobo akceptovaný podielovými spoluvlastníkmi v rozhodnom období, dohoda spoluvlastníkov, resp. konštitutívne rozhodnutie súdu o spôsobe užívania predmetných nehnuteľností, má odvolací súd za to, že žaloba žalobcu bola podaná predčasne, nakoľko tento nedisponoval titulom, od ktorého by mohol odvodiť svoj nárok uplatňovaný v konaní (na základe, ktorého by sa dalo určiť užívanie predmetu podielového spoluvlastníctva – rodinného domu nad rozsah spoluvlastníckeho podielu pôvodným žalovaným v rozpore s dlhodobo trvajúcim faktickým stavom, dohodou o hospodárení, resp. rozhodnutím súdu).

38. Odvolací súd preto uzatvára, že len samotná skutočnosť, že pôvodný žalovaný užíval predmet podielového spoluvlastníctva, nemôže byť dôvodom na uplatnenie peňažnej náhrady žalobcom z titulu užívania nehnuteľnosti nad rozsah spoluvlastníckeho podielu.

39. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nebolo potrebné zaoberať sa odvolacou argumentáciou žalobcu týkajúcou sa súhlasu udeleného I. J. na prechod k sporným nehnuteľnostiam, problematikou zriadenia vecného bremena postupom podľa § 151o ods. 3 OZ, či závermi súdu prvej inštancie v bode 90. odôvodnenia rozsudku ohľadom plnení zo strany žalovanej 2/, nakoľko by to nemalo vplyv na výsledok tohto sporu.

40. Žalobcom uplatnené odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) CSP neboli vo vzťahu k II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej uplatnené dôvodne. Súd prvej inštancie vykonal všetky dôkazy relevantné pre rozhodnutie vo veci a dostatočne zistil skutkový stav potrebný pre rozhodnutie veci. Čo sa týka právneho posúdenia veci zo strany súdu prvej inštancie, i keď odvolací súd zistený skutkový stav veci odlišne právne posúdil, uvedené nemalo vplyv na vecnú správnosť II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie ohľadom zamietnutia žaloby vo zvyšnej časti voči žalovanému 1/.

41. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že žalobca v podanom odvolaní síce označil aj odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. g) CSP, tento však v obsahu odvolania žiadnym spôsobom nešpecifikoval, neuviedol konkrétne okolnosti, v ktorých má tento odvolací dôvod spočívať, neuviedol, aké prostriedky procesného útoku, či obrany neboli v konaní pred súdom prvej inštancie uplatnené a z akého dôvodu sú prípustné v odvolacom konaní, o ktorý prípad novoty v odvolacom konaní podľa § 366 CSP sa jedná. Tým, že v lehote na podanie odvolania nekonkretizoval tento odvolací dôvod, vlastne ho neuviedol. Rovnaký názor zastávajú aj autori Veľkého komentára k Civilnému sporovému poriadku: „Odvolanie musí byť niektorou (prípadne viacerými) z uvedených väd odôvodnené (§ 363), čo znamená, že nestačí formálne citovať v zákone uvedený dôvod, ale je potrebné ho identifikovať, t.j. v akom konkrétnom pochybení (vade, skutočnosti) odvolateľ vidí naplnenie odvolacieho dôvodu.“ (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, strana 1237). Taktiež v zmysle uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 90/2019 z 05.11.2019 iba uvedenie všeobecných odvolacích dôvodov v odvolaní nie je postačujúce na to, aby odvolací súd mohol o odvolaní rozhodnúť vecným preskúmaním správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov.

42. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku vo veci samej ako vecne správny potvrdil.

43. Odvolací súd v zmysle § 379 písm. a) CSP preskúmal aj od II. výroku vo veci samej závislý IV. výrok rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania. Súd prvej inštancie rozhodol v rozsudku o nároku strán sporu na náhradu trov konania podľa pomeru ich úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP) vykonateľným výrokom, v ktorom uložil žalobcovi povinnosť

nahradiť žalovanému 1/ trovy konania a uviedol, v akej lehote ju má splniť. Preto odvolací súd aj tento výrok rozsudku súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

44. O nároku strán sporu na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Podľa § 255 ods. 1 CSP by bola vznikla žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému 1/ aj náhradu trov odvolacieho konania z dôvodu plného úspechu žalovaného 1/ v odvolacom konaní. Nárok na náhradu trov odvolacieho konania však žalovanému 1/ odvolací súd nepriznal z dôvodu, že mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, k odvolaniu žalobcu sa nevyjadril. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 14/2018 zo dňa 28.02.2018 uverejnené v Zbierke stanovísk NSSR a rozhodnutí súdov SR pod č. R 72/2018, ktorého právna veta znie: „Ak podľa obsahu spisu strane v konaní žiadne trovy nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva.“

45. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 CSP).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

Strany sporu majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP, resp. dovolanie má vady podľa § 429 CSP napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 CSP v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) CSP v spojení s § 436 ods. 1 CSP).